

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДРС)

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40
E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

на № _____ від _____ 20__ р.

РІШЕННЯ
про відмову в погодженні проєкту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянула проєкт наказу Фонду державного майна України «Про затвердження Порядку виконання контрольних функцій у сфері оренди державного майна» (далі – проєкт наказу), а також документи, надані до нього листом Фонду державного майна України (далі – ФДМУ) від 27.02.2024 № 10-16-5501.

За результатами проведеного аналізу проєкту наказу та аналізу його регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон), ДРС

встановила:

проєктом наказу передбачається затвердити Порядок виконання контрольних функцій у сфері оренди державного майна (далі – проєкт Порядку) та визнати таким, що втратив чинність, наказ Фонду державного майна України від 14 травня 2012 року № 655 «Щодо виконання контрольних функцій Фонду державного майна України у сфері оренди», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 22 травня 2012 року за № 809/21121.

За інформацією розробника, проєкт наказу розроблено з метою встановлення єдиних вимог до реалізації контрольних функцій у сфері оренди державного майна, визначених Законом України «Про оренду державного та комунального майна» (далі – Закон про оренду).

Відповідно до статті 1 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (далі – Закон про нагляд (контроль)):

Державна регуляторна служба України

РІШЕННЯ № 93 від 27.03.2024

Підписав: Кучер Олексій Володимирович

Сертифікат: 6FA97849F1B2570D040000088690000BAEF0100

Дійсний: з 13.06.2023 14:27:07 по 13.06.2024 14:27:07

- державний нагляд (контроль) – діяльність уповноважених законом центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів, державних колегіальних органів, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування (далі – органи державного нагляду (контролю)) в межах повноважень, передбачених законом, щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб'єктами господарювання та забезпечення інтересів суспільства, зокрема належної якості продукції, робіт та послуг, допустимого рівня небезпеки для населення, навколишнього природного середовища;

- заходи державного нагляду (контролю) – планові та позапланові заходи, які здійснюються у формі *перевірок, ревізій, оглядів, обстежень* та в інших формах, визначених законом.

Згідно з статтею 4 Закону про нагляд (контроль) орган державного нагляду (контролю) *не може здійснювати державний нагляд (контроль)* у сфері господарської діяльності, якщо *закон прямо не уповноважує* такий орган на здійснення державного нагляду (контролю) у певній сфері господарської діяльності та не визначає *повноваження такого органу* під час здійснення державного нагляду (контролю).

Виходячи з статті 5 Закону України «Про Фонд державного майна України», ФДМУ *не наділений повноваженнями* здійснювати функції «контролю» у розумінні Закону про нагляд (контроль), а саме заходи нагляду (контролю), що включають у себе перевірки (заходи контролю) та складання акта про проведену перевірку (заходу контролю), окрім актів про оцінку орендованого майна, актів приймання-передачі державного майна тощо.

Крім того, пунктом 1 розділу III проекту Порядку передбачено включення заходів контролю до «плану-графіку» проведення перевірок, що має всі ознаки проведення вказаних перевірок в розумінні Закону про нагляд (контроль).

Пунктом 4 розділу III проекту Порядку зазначено, що під час здійснення періодичних комплексних заходів контролю перевіряється, зокрема виконання інших умов договору, що суперечить самій суті складання договору оренди, в якому визначені всі права та обов'язки сторін, відповідно до даного договору. Будь-які «інші умови договору оренди» мають бути юридично оформлені додатковою угодою або підписанням нового договору оренди.

Пунктом 4 розділу IV проекту Порядку передбачено, що за результатами здійснення позапланового контролю орендодавцем складається *акт у довільній формі* по одному примірнику для кожного учасника позапланового контролю, який підписується такими учасниками. Однак, таке формулювання не відповідає пункту 6 статті 7 Закону про нагляд (контроль), яким чітко визначені відомості, які має містити складений після проведення заходу контролю, кількість копій переданих учасникам заходу контролю, процедуру передачі, підпису таких актів тощо.

Крім того, складання *акта у довільній формі* передбачено також пунктами 4 та 5 розділу II, пунктом 8 розділу III, пунктом 4 розділу IV, пунктом 10 розділу III і пунктом 5 розділу IV проєкту Порядку.

Разом з тим, пунктом 1 розділу V проєкту Порядку передбачено, що у разі незгоди орендаря з висновками, викладеними в акті, він може оскаржити їх у встановленому законодавством порядку. Однак, враховуючи форму складання зазначеного акта, а саме *«довільна форма»*, не може бути оскаржена у встановленому законодавством порядку, оскільки дана процедура не передбачена законодавством України, документ не має чітко визначених критеріїв та форми, інформації та критеріїв оцінювання, які мають бути оскаржені. Зазначене стосується також складання акта у *довільній формі у разі не допуску на об'єкт*.

Відповідно до вимог частини другої статті 5 Закону про нагляд (контроль), постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 342 *«Про затвердження методик розроблення критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю), а також уніфікованих форм актів, що складаються за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю)»* (далі – постанови КМУ № 342), органи державного нагляду (контролю) у віднесених до їх відання сферах розробляють критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності суб'єктів господарювання, з метою запровадження ризик-орієнтованого підходу системи державного нагляду (контролю), підвищенню об'єктивності, прозорості та неупередженості здійснення заходів державного нагляду (контролю). Критерії затверджуються Кабінетом Міністрів України за поданням органу державного нагляду (контролю). Після затвердження Кабінетом Міністрів України критеріїв, органом державного нагляду (контролю) розробляється уніфікована форма акта, що складається за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю).

Отже, такий підхід порушує основні принципи, встановлені Законом про нагляд (контроль), а саме: невтручання органу державного нагляду (контролю) у діяльність суб'єкта господарювання, якщо вона здійснюється в межах закону та здійснення державного нагляду (контролю) *на основі принципу оцінки ризиків та доцільності*.

Крім того, пунктом 1 розділу IV проєкту Порядку передбачено, що до позапланового контролю можуть залучатись *представники правоохоронних органів*, якими ініційовано його проведення. Разом з тим, законодавством не передбачено залучення до позапланових контролів представників правоохоронних органів.

З огляду на зазначене, проєкт наказу та проєкт Порядку не можуть бути погоджені у запропонованій редакції.

Крім того, засадами державної регуляторної політики, визначеними Законом, встановлюється необхідність доведення регуляторним органом доцільності прийняття та впровадження в дію кожного окремого регуляторного акта.

Відповідно до вимог статті 21 Закону, ДРС приймає рішення про погодження або про відмову в погодженні проєктів регуляторних актів з урахуванням як самого проєкту акта, так і супровідних до нього документів, визначених цим Законом, обов'язковим серед яких є, насамперед, аналіз регуляторного впливу (далі – АРВ).

У цьому випадку наданий розробником АРВ до проєкту наказу не в повній мірі відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 р. № 308 (далі – Методика).

Так, у розділі I «Визначення проблеми» АРВ розробником зазначено, що з метою врегулювання питання здійснення контрольних функцій постала необхідність розроблення проєкту акта.

Разом з тим, пунктом 2 проєкту наказу передбачається визнати таким, що втратив чинність, наказ Фонду державного майна України від 14 травня 2012 року № 655 «Щодо виконання контрольних функцій Фонду державного майна України у сфері оренди», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 22 травня 2012 року за № 809/21121. Отже, на сьогодні існує діюче регулювання.

Однак, у цьому розділі АРВ не зазначено проблеми, що спричинили необхідність визнання таким, що втратив чинність діючий наказ, не проаналізовано існуюче правове регулювання господарських відносин, щодо якого склалась проблема та не доведено, чому існуючі регулювання не розв'язують проблему та потребують вдосконалення.

У розділі III «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» АРВ розробник повинен визначити всі прийнятні альтернативні способи досягнення цілей державного регулювання, обрати для проведення оцінки альтернативних способів досягнення цілей не менше двох альтернатив, стисло описати їх та навести аргументи щодо переваги та недоліків кожного.

Однак розробник обмежився текстовим та формальним описом вигод і витрат держави, громадян та суб'єктів господарювання від застосування обраних альтернатив, характеристика яких не розкриває зміст, характер впливу та переваги запропонованого проєктом наказу механізму державного регулювання.

Крім того, в розділі III АРВ розробником не заповнено таблицю «Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємства, які виникають внаслідок дії регуляторного акта».

Окремо слід звернути увагу, що витрати на одного суб'єкта господарювання малого підприємства, які виникають внаслідок дії

регуляторного акта (М-Тест) за формою та структурою не відповідають додатку 4 до Методики.

Інформуємо, що аналіз вигод та витрат показує соціальну та економічну доцільність запропонованого регулювання, допомагає оцінити вплив, який може мати регуляторний акт на інтереси різних груп (держава, громадяни, суб'єкти господарювання).

Підсумовуючи викладене, вказані обставини унеможливають надання об'єктивної оцінки тому, наскільки обраний розробником спосіб державного регулювання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

У зв'язку з неналежним опрацюванням попереднього розділу АРВ, у розділі IV «Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей» розробником не доведено вибір оптимального альтернативного способу з урахуванням системи бальної оцінки ступеня досягнення визначених цілей, не проаналізовано причини відмови від застосування того чи іншого способу та аргументи на користь обраного, що є порушенням принципу ефективності – забезпечення досягнення внаслідок дії регуляторного акта максимально можливих позитивних результатів за рахунок мінімально необхідних витрат ресурсів суб'єктів господарювання та держави.

У розділі V «Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми» АРВ розробником не описано механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог.

Розділ VI «Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги» АРВ має містити проведені розрахунки витрат на запровадження запропонованого державного регулювання згідно з додатками 2-4 до Методики.

Проте під час проведення розрахунків бюджетних витрат згідно з додатком 3 до Методики «Бюджетні витрати» розробником застосовано не достатню деталізацію процесів, які потрібно буде забезпечити ФДМУ для реалізації вимог регулювання, не дозволяє зробити висновок щодо забезпечення балансу інтересів держави та суб'єктів господарювання, та чи є обраний спосіб регулювання оптимальним з позиції мінімізації витрат держави.

Виходячи з наведеного, за результатами розгляду проєкту наказу та аналізу його регуляторного впливу встановлено, що проєкт регуляторного акта розроблений без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики, зокрема, доцільності, адекватності, ефективності та збалансованості, визначених статтею 4 Закону, статті 5 Закону щодо недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не

узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти та статті 8 Закону в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики.

Ураховуючи зазначене, керуючись вимогами частини четвертої статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», ДРС

вирішила:

відмовити в погодженні проєкту наказу Фонду державного майна України «Про затвердження Порядку виконання контрольних функцій у сфері оренди державного майна».

**Голова Державної регуляторної
служби України**

Олексій КУЧЕР